

Kmečka trgovina

Naš izvoz se je zaradi politične napetosti povečal

Modra zunanja politika naše vlade, ki se je trudila, da ne zaplete naše države v nobeno obveznost z ozirom na zadnjo napetost v svetu, rodi bogate sadove ne samo v notranjem gospodarskem stanju države, temveč tudi v njenih trgovskih odnosih z inozemstvom. Mi z nobenim od naših sosedov nismo skregani, pa zaradi tega z vsemi trgujemo. Trgujemo pa dosti bolj živahno kakor poprej, ker se naši sosedje ne počutijo tako varne, kakor mi, pa sedaj z mirno naglico izpopolnjujejo svoje zaloge. Pozna se to zlasti v trgovini z Nemčijo. Izvoz naše pšenice in lesa je v to državo v zadnjih mesecih nepričakovano porasel. Samo v avgustu je celotni izvoz pšenice dosegel 4305 vagonov v vrednosti skoro 83 milijonov din; od tega je šlo vse, razen šestih vagonov, v Nemčijo. Prav tako se je v avgustu precej povečal tudi izvoz lesa, in sicer prav tako najbolj izvoz v Nemčijo. Med tem, ko je doslej naš izvoz lesa zaostajal za lanskim izvozom, kažejo številke za avgust prvikrat letos večji izvoz lesa, kakor lani. V avgustu smo namreč izvozili vsega 9578 vagonov lesa in gozdnih proizvodov (lani v avgustu 8150) v vrednosti 90,8 milijona din (lani 83,1). Letošnji izvoz lesa je bil torej v preteklem mesecu za 1420 vagonov ali za 17,4% večji nego v lanskem avgustu. Že v juliju se je naš izvoz lesa v Nemčijo povečal in je dosegel 1673 vagonov (lani 804), v avgustu pa se je povpel na 2578 vagonov (lani 635) v vrednosti 28,2 milijona din (lani 10,9). Povečal se je tudi izvoz lesa v Italijo, ki se je dvignil na 2582 vagonov (lani 1923) v vrednosti 18,2 milijona din (13,1). Izvoz lesa v Anglijo, ki je prejšnje mesece hudo zaostajal za lanskim izvozom, je v avgustu skoro dosegel lansko količino; znašal je namreč 1197 vagonov (1438). Omeniti je tudi povečanje izvoza lesa v Argentino na 434 vagonov (275) in povečanje izvoza v Grčijo na 608 (595). Zmanjšal pa se je naš izvoz lesa v Maščarsko na 436 vagonov (616) in v Nizozemsko na 136 vagonov (663). Večji je bil še izvoz v Egipt, ki je dosegel 274 vagonov (203), in izvoz v Alžir, ki se je dvignil na 185 vagonov (10).

Slinavka in parkljevka

Najnovejši izkaz o stanju živalskih kužnih bolezni na območju naše banovine kaže, da je slinavka in parkljevka ostala na prejšnjem stanju. Na novo se je pojavila le v mestu Maribor v mestni klavnici, dočim v okrajih Kamnik in Laško ni več te bolezni. Ker tudi drugi okrajji poročajo o slabljenju te bolezni, je pričakovati, da ta bolezen ne bo zavzela toliko obsega zaradi dobrih razkuževalnih ukrepov naših oblasti.

Živinski sejmi v Ljubljani spet dovoljeni

Mestno županstvo v Ljubljani sporoča, da so živinozdravniško-policijska določila o prepovedi živinskih sejmov v Ljubljani za preprečitev širjenja slinavke ustavljena in da so živinski sejmi v Ljubljani zopet dovoljeni.

Hmelj

V minulem tednu se je nadaljevalo z izredno živahnim nakupovanjem letošnjega pridelka. Pri

živahnem povpraševanju in zanimanju so se cene nadalje učvrstile ter se je h koncu tedna plačevalo za najboljše blago tudi že nad 30 din za kilogram. Sicer pa so še neprodane zaloge že zelo pičle in se računa, da je prodano iz prve roke že nad 90% letošnjega pridelka.

Goveja živina

Cene so se na zadnjih sejnih nekoliko popravile. Gotovo je to v zvezi s splošno politično negotovostjo v svetu. Grozila je vojna, pa so začele prizadete države gledati, da se dobro založijo ne samo z orožjem in strelivom, temveč tudi z živim. Na sejnih je zopet zavladala živahnost, tudi izvoz se je odprl. Cene so bile naslednje: Ljubljana: voli 6, 5—5,50 in 4—5 din, telice 6, 5—5,50 in 4—5 din, krave 5,50, 4,25 in 2,50—3 din, teleta 8 in 7 din. — Ptuj: voli 4—4,50, krave 2,50—4 din, bikli 3,50—4,25 din, junči 3,75—4 din, telice 4—4,75 din, teleta 6,50 din. — Smarje pri Jelšah: voli 5—6, 4—5 in 3—4 din, telice 4,50 do 5,50, 4—5 in 3—4 din, krave 5, 4 in 3 din, teleta 6 in 5 din.

Svinje

Na ptujskem sejmu so se prodajali pršutarji 7—7,50, debele svinje 8—8,25, plemenske svinje 6,50—7 din; mladi pujski 6—12 tednov po 90 do 145 din komad. — Na Kranjskem so domači debeli prašiči po 10, pršutarji pa po 9 din. — V smarskem okraju se prodajajo debele svinje po 9,50—10,50 din, mesnate pa po 8—9 din 1 kg žive teže.

Mariborski trg

V soboto, 1. oktobra, je bilo na trgu pet zakladnih svinj. Svinjsko meso se je prodajalo po 13 do 14 din, slanina 14—15 din. Dalje je bilo na trgu 9 voz in 70 vreč krompirja 0,75—1,50 din, 38 vreč čebule 2—3 din, česen 4—7 din, kislo zelje 4 din, zeljnata glava 0,50—3 din, repa komad 1 din, kuma rce 0,25—1 din, zelena paprika 6—12 komadov 1 din, karfiola komad 1—8 din, ohrovt 0,50—2 din, zelena 0,50—3 din, buče 0,50 do 2 din, hren kg 8—9 din, paradižniki 4 din, šopek petršila 0,50—1 din, glavna solata komad 0,50—1,50 din, endivija 0,25—1 din, motovilec, radič, špinača kup po 1 din, por komad 0,25—1 din, vrtno korenje kup 0,50—1 din, 2—3 komade kolerabe 1 din, fižol v stročju kup 1 din, luščen grah liter 10 din, redkva 1 din, šopek majarona 0,50—1 din. — Sadje se je prodajalo: jabolka 2—5 din, hruške 4—8 din, slive 6—8 din, breskve 3—10 din, grozdje 3—8 din, celi orehi 10 din, luščeni orehi 36—40 din za kg. Brusnice liter 9—10 din, kostanji 3 din, šipek 3 din. — Žito je imelo naslednjo ceno: pšenica 1,75—2 din, rž 1,50—1,75 din, ječmen 1,25—1,50 din, koruza 1,50—1,75 din, oves 1 din, proso 1,25 do 1,50 din, ajda 1,50 din, fižol 1,50—2,50 din. — Mlečni izdelki: Smetana 10 din, mleko 1,50—2 din, surovo maslo kg 24 din, čajno maslo 28—32 din, domači sir 10 din, jajce 0,75—1,25 din. — Perutnina: kokoš 18—25 din, par piščancev 18 do 50 din, gos 32—40 din, puran 30—45 din, raca 12—18 din, zajec 5—40 din. — Krme zaradi dežja ni bilo na trgu.

Razgovori z našimi naročniki

Pravica moža do denarja žene. Maribor. Vprašate, ali ima Vaš mož kake pravice do denarja, ki ga boste dobili po umrlem očetu sedaj, ko traja zakon že več let. — Ako nista zakonca o uporabi svoje imovine sklenila kakšnega posebnega dogovora, obdrži vsak zakonec svojo prejšnjo lastninsko pravico; na to, kar pridobi en zakonec za časa zakona, ali kar dobi kakor koli, nima drugi zakonec nobene pravice. Velja pa pravna domneva, da je žena poverila možu kot svojemu zakonitemu zastopniku upravo svoje proste imovine — in sicer dotlej, dokler žena temu ni ugovarjala. Mož se šteje glede take uprave vobče kakor vsak drug pooblaščen upravnik, vendar je odgovoren le za osnovno imovino, odnosno glavnico. O užitkih (obrestih), prejetih za časa uprave, ni dolžan dati računa, ako ni bilo to izrecno pogodeno; ta se namreč amafra za poravnano do dneva, ko je uprava prestala. — V primeru, ako ste z možem sklenili v obliki notarskega zapisa dogovor o skupnosti imovine že med

živimi, bi imel mož solastninsko pravico do gori navedenega denarja.

Prevzemna pravice žene glede moževe zapuščine. Maribor. Mož je določil za dediče svoje zapuščine svoje otroke. Vprašate, ali v tem primeru lahko žena prevzame zapuščino. — Po občem državljanem zakonu nima ob obstoju več dedičev nihče prevzemne pravice, odnosno kake prednosti pri prevzemu, marveč deduje vsak svoj določen del cele zapuščine. Stvar svobodnega dogovora med dediči je, ali in kdo naj prevzame celo (ali morda del) zapuščino v naravi ter ostale izplača v denarju. — Ako bi torej mati-vdova hotela prevzeti zapuščino, pripadla otrokom-dedičem, bi se morala dogovoriti s skrbnikom otrok n bi morale varstveno sodišče za devni dogovor odobriti.

Odvetnik terja plačilo stroškov od lastne stranke, ki ima ubožno spričevalo. I. H. v C. Potom odvjetnika ste tožili A. »na ubožno spričevalo,

pravdo ste dobili, nasprotnik je bil obsojen na plačilo Vaših zastopniških stroškov, ker jih pa Vaš odvjetnik ni mogel izterjati od njega, jih terja od Vas. — Ako ste si odvjetnika sami najeli, ga boste morali plačati, čeprav ste imeli ubožno spričevalo, odnosno Vam je bila priznana siromaška pravica. Zaradi slednje ste oproščeni le plačila taks in drugih pristojbin. Le v pravih, kjer je zastopanje po odvjetniku predpisano (v postopanju o pravnih lekih in pred okrožnim sodiščem), Vam sodišče na prošnjo postavi odvjetnika kot zastopnika in le v tem primeru Vam ga ni treba plačati, dokler se Vaše premoženjske prilike tako ne izboljšajo, da ste zmožni plačila. — Ako ste si odvjetnika sami najeli, Vas okolnost, da nimate drugega premoženja razen zasluzka, ne oprošča dolžnosti plačila; odvjetnik bo pač najbrž vodil zoper Vas izvršbo in Vam zarubil zasluzek, v kolikor presega 20 dinarjev dnevno. Seve imate Vi pravico sklozi 30 let izterjati povračilo od Vasega nasprotnika.

Nakup posestva na javni dražbi. Plačilo najvišjega ponudka. H. J. K. S. Kdor kupi posestvo na javni dražbi, se mora držati določenih dražbenih pogojev. Ti pogoji se mu predložijo v podpis, tako da se ne more izgovarjati z nepoznavanjem pogojev. Dvomimo, da bi bilo določeno, da ima izdražitelj izplačati le upnike, ki so vključeni na izdražbanem posestvu pred njim (kupcem-izdražiteljem). S kom pa se je izdražiteljica pogodila, da bo plačala le stroške in pred njo vključene upnike? Veljavno bi mogla kaj takega dogovoriti le s prizadetimi, to je za njo vključenimi upniki. Ako le-ti podajo izjavo, da ne zahtevajo izplačila svojih terjatev (v kolikor pridejo seve do kritja iz izkupička) v gotovini, marveč se zadovoljujejo s prevzemom njih terjatev, odnosno dolgov po izdražiteljici, bi izdražiteljica (Vaši tašči) ne trebalo položiti celoga ponudka; v nasprotnem primeru pa ga mora, in sicer v rokih, kakor so določeni v dražbenih pogojih. Tašča naj pazi, da ne bo zamudila oblikov, kajti sicer bi smel zahtevajoči upnik predlagati zopetno dražbo in bi tašča morala doplačati razliko, ako bi bil doseženi ponudek manjši, ter stroške.

Uvoz rabljenega dvokolesa iz Nemčije. H. J. K. S. Bivate v Nemčiji, kjer ste si kupili že rabljeno dvokolo; vprašate, ali ga smete pripeljati ob povratku s seboj, ali boste carine prosti in koliko znaša carina. — Ako ste bivali v Nemčiji dalj časa, potem ob povratku v Jugoslavijo lahko pripeljete s seboj rabljeno dvokolo brez plačila carine. Sicer pa znaša carina 30% vrednosti kolesa, nekaj je treba plačati še stroškov ter 3,7% davka. Od sezonskih delavcev, ki se vračajo v domovino in pripeljejo kako rabljeno dvokolo s seboj, na mariborski carini po izjavi merodajnega uradnika ne bodo zahtevali plačila carine. Nekateri pa zahtevajo dveletno bivanje v inozemstvu.

Prevzemnik oškodovan zaradi naknadne izgube dela gozda. Naročnik. Od tašče ste prevzeli posestvo po pokazanih mejah, ko pa ste posekali nekaj lesa, ste morali sosedu plačati 2000 din odškodnine ter svoje stroške in ob sodni ugotovitvi meje ste izgubili kos gozda. Zaradi tega je prevzeto posestvo znatno manj vredno in bi Vi radi ta izpadek kriili. — Ako je posestvo manjše nego je zahtevala izročiteljica in zaradi tega manj vredno in ako so se dedne odpravščine, odnosno dote ali kake druge Vaše protidajave določile v razmerju z določeno in zahtevano vrednostjo, smete te protidajave znižati sorazmerno z naknadno izkazano manjšo vrednostjo. Pravne stroške bi Vam morala povrniti izročiteljica sama.

Porok, ki je šele sedaj terjan na plačilo, bi rad dosegel zaščito. O. F. na B. Prevzeli ste poročstvo za nek dolg gostilničarja iz leta 1928. Gostilničar je umrl, vdova je slabo gospodarila, dolga ni mogla plačati in sedaj upnica-posojilnica terja Vas na plačilo. — Ako ste kmet po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov, Vam zaščita pritiče. Pošljite takoj potrdilo o tem, da ste kmet, upnici s prošnjo, da Vam zniža dolg na polovico in dovolj plačevanje v 12 letnih obrokih. Ako bi to odklonila in bi prišlo eventualno do tožbe, ugovarjajte, da Vam pritiče zaščita.

Prepustitev posestva z oporoko oskrbniku namesto plačila. V. L. M. N. Na posestvu Vam že 30 let dela rejenka in 10 let oskrbnik, katerima niste plačali nikake plače v denarju. Zato bi jima radi prepustili po smrti svoji in matere posestvo ter oba osigurali tako, da ju ne bi Vaši sorodniki pregnali. — Oporoka vsekakor zadostuje. Za njeno veljavnost zadošča, da jo sami napišete

in podpišete (kjerkoli, lahko doma) ter v njej določite, naj bosta rejenka N. N. in oskrbnik N. N. Vaša dediča. Eventualno pristavite v kakem razmerju (vsak do polovice zapuščine?). Vrednosti posestva ni treba navesti. Ako oporoko sami napišete in podpišete, Vam ni treba nikakih priči. Tri priče bi bile potrebne le, ako oporoke ne bi sami napisali, ali ako bi le ustno izrekli svojo poslednjo voljo. Rejenka in oskrbnik ne bi mogla biti za pričo. Oporoke ni treba izročiti sodišču, marveč jo lahko hranite doma; lahko jo tudi izročite rejenki ali oskrbniku. Seve, najbolj varno hranjena bi bila na sodišču. Nujni delež smejo zahtevati le otroci ali starši; zaradi tega drugim sorodnikom niste dolžni ničesar zapustiti. — Po našem mnenju bi lahko napravili z rejenko in oskrbnikom pogodbo, s katero jima namesto plačila plače za njuno delo prepustite posestvo v last, pri čemur določite, da ga smeta v posest prevzeti in da se ima lastninska pravica vknjižiti na njuno ime šele po smrti Vaši in Vaše matere. To pogodbo lahko sami sestavite in je potrebna le legalizacija Vašega podpisa, ki se najceneje oskrbi pri sodišču. Rejenka in oskrbnik bi s tem prihranila na taksah, ki so za dedščino mnogo višje nego za omenjeno pogodbo. V slednji bi trebalo zaradi odmere taks določiti vrednost posestva.

Višina notarske nagrade. Naprava izročilne pogodbe. Za sestavo kupoprodajne pogodbe ob vrednosti predmeta 4000 din sme notar računati 60 dinarjev nagrade, za pisanje odpravkov listine in za overovitev največ dveh podpisov pa 48 din. Za predlog na odobritev pogodbe od strani prometne komisije 31 din, za predlog na vknjižbo lastninske pravice na Vaše ime 48 din. Lahko bi bili kupoprodajno pogodbo tudi sami sestavili, vsekakor pa bi bili lahko sami napravili prošnjo za odobritev pogodbe; tudi vknjižbo lastninske pravice na Vaše ime bi bili lahko sami predlagali — tudi ustno na kak uraden dan pri sodišču. — Za napravo izročilne pogodbe ni treba notarskega zapisa. Lahko jo sestavite sami; potrebno je le, da je podpis izročitelja in tistega, ki dovoli kako vknjižbo na svojih nepremičninah, overjen po sodišču ali notarju.

Šoferska šola. T. J. V Mariboru vodi tako šolo ing. Peter Keršič v Franciškanski ulici. Sprejme Vas v uk vsak čas, kadar hočete. Izuči Vas lahko v dveh do treh tednih, ako ste primerno nadarjeni; sicer Vas pa bo poučeval toliko časa, dokler ne boste vsega znali. Za izšolanje računa 2000 dinarjev. Za sprejem v šolo ne potrebujete posebnih listin. Pač pa boste morali pred položitvijo šoferskega izpita dokazati, da ste že 20 let stari; z zdravniškim spričevalom, da ste zdrav na srcu in na živcih; z нравstvenim spričevalom, da ste trezni in neoporečni, ali vsaj ne nevarni tuji lastniki. Izpit (s prošnjo in spričevali) Vas bo stal okoli 450 din.

Zopetni sprejem h granicarjem. Č. A. Služiti ste že leto dni pri granicarjih, nato pa bili odpušteni, ker Vas poveljnik čete ni maral. — Ni nam znano, kako bi mogli doseči zopetni sprejem; poudarjamo, da nima nihče pravice, biti sprejet, marveč poveljnik granicarskih čet v Skoplju sprejme izmed prosilcev, kogar on sam hoče. Poskusite s prošnjo nanj.

Sprejem v pazniško službo. A. Č. Za službo kaznišnega paznika morate zaprositi ministra pravde, in sicer potem upravnika moške kaznišnice v Mariboru. Prošnji je priložiti sledeče listine: 1. krstni list (ne smete biti starejši nego 30 let); 2. zdravniško spričevalo (da ste duševno in telesno zdrav); 3. нравstveno spričevalo (da ste dobrega vedenja); 4. domovinski list (da ste naš državljan); 5. izkaz o dovršeni vsaj ljudski šoli (da ste pismeni, da obvladate popolnoma službeni jezik in ste primerno naobraženi); 6. uverenje pristojnega vojnega okrožja, da ste odslužili obvezni rok v stalnem kadru, razen, ako niste po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kot edini hranitelj nesposobnih zadržanec ali začasno nesposoben oproščeni službe v stalnem kadru; 7. če ste zavezani plačati vojnico, morate predložiti potrdilo, da ste vojnico plačali, odnosno da plačilu niste zavezani, ker nimate dohodkov; 8. potrdilo sodišča, da niste pod skrbstvom ali v konkurzu in da ni nad Vami podaljšana očetovska oblast; 9. potrdilo državnega tožilstva, da niste bili s sodno razsodbo obsojeni na izgubo častnih pravic in tudi ne zaradi kakga nečastnega dejanja; 10. samski list ali potrdilo, da ste vdovec brez otrok ali da ste sodno ločeni od žene brez otrok; 11. pismeno izjavo, overjeno od sodišča, da se obvezujete služiti v pazniški službi najmanj tri leta. — Ako bi se hoteli poročiti, morate za dovoljenje prositi, a šele po triletnem službovanju. — Paznike v jetnišnicah okrožnih sodišč sprejema predsedništvo apelacijskega sodišča v Ljubljani pod istimi pogoji. Prošnjo je vložiti neposredno na imenovano predsedništvo. — Službe se razpisujejo po potrebi. Ako vložite prošnjo brez razpisa, jo bodo najbrž obdržali v evidenci.

Naknadna vknjižba hipoteke na stroške dolžnika. K. P. v V. Leta 1929 ste kupili posestvo, kupnine niste takoj izplačali, upnik je na Vaše stroške šele leta 1933 dal vknjižiti zastavno pravico na Vaše posestvo; vprašate, ali je to prav. — Ako je upnik dosegel vknjižbo zastavne pravice izvršilnim potom (temeljem izvršljivega notarskega zapisa, sodbe ali sodne poravnave), tedaj morate zadevne stroške trpeti Vi in je vseeno, kdaj je vknjižbo predlagal; predpostavljamo seve, da vknjižena terjatev takrat še ni bila plačana. — Ako ste dovolili upniku že v kupoprodajni pogodbi, da si kupnino zavaruje na posestvu, bi moral zadevne stroške trpeti on sam, ako ni bilo določeno, da jih morate Vi.

Ko sta se vrnila na krov, ju je čakalo presenečenje. Dali so jima lepo mornarsko obleko, kapitan jima je pa naznanil, da ju sprejme med mornarje.

(Dalje prihodnjic)

»Prijazna« prodajalka jaje

Prodajalka prešteva naročena jajca: »... 60 — 64 — 68 — 72 — 76...«

Mimo pride šaljivec in se hoče pošaliti: »67 — 55 — 24 — 52 — 89...«

»Ti nesnaga grda!« zakriči jajčarica vsa razkačena. »Zdaj naj pa znova začnem šteti od začetka!« — in že lete jajca v presenečenega gospodarja.

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Potem so prišli v Benetke in se zasedrali. Mesto je Matjažku zelo ugajalo. Mesto tlakovanih ulic so blesteli kanali, po katerih so švigale pisane gondole. V vodi so blestele prelepe palače in razkošne cerkve.

39

Posadka z galeje — razen veslarjev — je smela na kopno. Mornarji so oblekli boljše suknjiče, potežkali so svoje mošnjičke in veselih obrazov odšli. Eden izmed njih pa je vzel s seboj tudi oba dečka. Razkazal jima je mnogo lepot, vodil ju je od palače do palače. Kar omotična sta bila od vsega tega.